

**UCHWAŁA NR 181/XVIII/2016
RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE**

z dnia 25 lutego 2016 r.

**w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Dalewo na lata
2016-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515, poz. 1045, poz. 1890) Rada Miejska w Śremie uchwala, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Dalewo na lata 2016 - 2020, przyjęty uchwałą Nr 1/I/2016 Zebrania Wiejskiego sołectwa Dalewo z dnia 21 stycznia 2016 r. stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Śremu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Katarzyna Sarnowska

Plan Odnowy Miejscowości Dalewo 2016-2020

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	2
I. CHARAKTERYSTYKA REGIONU	3
1. POWIAT ŚREMSKI - INFORMACJE PODSTAWOWE	3
2. GMINA ŚREM - INFORMACJE PODSTAWOWE.....	4
3. CHARAKTERYSTYKA SOŁECTWA	6
Położenie	6
Podstawowe dane	7
Ważniejsze drogi.....	7
Instytucje	7
Działalność kulturalna i sportowa	7
Organizacje	8
Położenie komunikacyjne.....	9
Gospodarka	9
Historia	10
Zabytki i miejsca warte zobaczenia	10
II. ANALIZA ZASOBÓW	15
Środowisko przyrodnicze, położenie.....	15
Środowisko kulturowe.....	17
Obiekty i tereny	18
Gospodarka, rolnictwo	18
Mieszkańcy, kapitał społeczny.....	18
Opis, charakterystyka i ocena obszarów związanych z kształtowaniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców	19
III. ANALIZA SWOT- DIAGNOZA MOŻLIWOŚCI ROZWOJOWYCH MIEJSCOWOŚCI.....	19
IV. PLANOWANE INWESTYCJE	20
V. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA, ORAZ OCENY	22
1. SYSTEM WDRAŻANIA.....	22
2. SPOSOBY MONITOROWANIA I OCENY PLANU	23
3. METODY OCENY PLANU	23

WPROWADZENIE

Szansą rozwoju wsi Dalewo jest m. in. przedstawiony w niniejszym opracowaniu dokument „**Plan Odnowy Miejscowości Dalewo**”, który ma określić obecną sytuację Sołectwa oraz wyznaczyć cele i kierunki działania w celu poprawy pracy i życia jej mieszkańców. Dokument ten będzie zawierał charakterystykę wsi i sołectwa Dalewo, opis planowanych zadań inwestycyjnych, inwentaryzację zasobów służących odnowie oraz analizę mocnych i słabych stron miejscowości. Uporządkowana koncepcja rozwojowa wsi Dalewo jest podstawowym elementem dla jej społeczności, pozwalającym wyartykułować swoje specyficzne potrzeby jakie posiada zbiorowość mniejsza w stosunku do potrzeb ludność gminy czy też powiatu.

Niniejszy plan jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych.

WSTĘP

Dalewo to miejscowość położona na granicy gminy Śrem, który jest siedzibą władz gminy i powiatu, liczącą ponad 410 mieszkańców. Dalewo oddalone o ok. 10 km od Śremu, położone jest przy drodze wojewódzkiej nr 432.

Ciekawe położenie sołectwa, niedaleko od miasta, a jednocześnie pozbawione jego zgiełku oraz charakter sołectwa, gwarantują intensywny rozwój.

Wraz z rosnącą liczbą mieszkańców rosną potrzeby sołectwa, silnie odczuwane są braki, pojawiają się nowe problemy. Nie wszystkie bolączki i problemy możliwe są do pokonania przez działania samych mieszkańców, głównie ze względu na skalę potrzeb i ograniczone możliwości finansowe samego sołectwa.

Jedną z dróg do poprawy jakości życia mieszkańców sołectwa Dalewo może być pozyskanie funduszy zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej. W związku z czym **mieszkańcy opracowali plan odnowy miejscowości Dalewo.**

- **Plan odnowy miejscowości** ma też zintegrować społeczność, pobudzić mieszkańców do wspólnego działania na rzecz wsi Dalewo. Plan jest dokumentem strategicznym, stworzonym przy udziale mieszkańców. Określa najważniejsze cele, które sami zainteresowani uznali za istotne dla swej miejscowości, które pomogą im rozwiązać problemy, pokonać bariery i osiągnąć stawiane sobie przez nich cele. Proponowane przedsięwzięcia mieszkańcy uznali za realne, możliwe do zrealizowania przy założeniu także ich własnej aktywności, oraz przy zaangażowaniu władz samorządowych gminy Śrem. **Plan odnowy miejscowości** pozwolił także na uświadomienie sobie przez mieszkańców ich roli w tworzeniu pomysłów na własny rozwój i poprawę warunków życia.

- **Plan odnowy miejscowości Dalewo** zaplanowany został na okres kilku najbliższych lat i wraz z opisem danego zadania przyjętego do realizacji, stanowić będzie nierozdzielny załącznik wniosku o dofinansowanie składanego do różnych instytucji.

I. CHARAKTERYSTYKA REGIONU

1. POWIAT ŚREMSKI - INFORMACJE PODSTAWOWE

Tereny powiatu śremskiego cechują się wielowiekową tradycją. Od stuleci istnieje na tym obszarze przeprawa przez Wartę, która odgrywała istotne znaczenie w przeszłości zwłaszcza dla osób udających się w kierunku Śląska, Wielkopolski i Kujaw. Ślady osadnictwa na Ziemi Śremskiej pochodzą sprzed ok. 4 tys. lat. Do najistotniejszych należą znaleziska odkryte na cmentarzu komunalnym na Helenkach. Są to znamiona znacznej osady, które bezpośrednio odwołują się do okresu kultury pucharów lejkowatych. W Nochowie, Mechlinie i Szymanowie odkryto natomiast ślady panowania Imperium Rzymskiego, które podnoszą znaczenie strategiczne i handlowe Ziemi Śremskiej.

W X wieku powstał tutaj pierwszy gród dla ochrony przeprawy przez Wartę, zlokalizowany na prawym brzegu rzeki. Zaś na lewym brzegu Warty utworzono handlową osadę, która z czasem została przekształcona w miasto, którego lokację na prawie magdeburskim datuje się na 1253 rok. Pierwszej wzmianki o Śremie można już jednak doszukać się w bulli gnieźnieńskiej papieża Innocentego II z 1136 roku. W XIII wieku tereny obecnego powiatu śremskiego zostały splądrowane w wyniku działań prowadzonych przez króla czeskiego Jana Luksemburskiego.

XIV wiek to okres rozwoju Ziemi Śremskiej, wówczas powstaje ratusz w Śremie i kościoły. Okres ten kończy się wraz z nadejściem siedemnastowiecznych wojen religijnych. Począwszy od 1793 roku tereny obecnego powiatu śremskiego weszły w skład zaboru pruskiego. W czasie dwóch wojen światowych obszar ten stawiał silny opór okupantowi i wykazywał znaczną aktywność w prowadzonych przez polskie władze działaniach wojenno-obronnych. Po zakończeniu II wojny światowej Śrem i okolice odgrywały w dalszym ciągu rolę ośrodka o charakterze usługowym i handlowym.

W latach sześćdziesiątych XX wieku budowa Odlewni Żeliwa doprowadziła do ożywienia gospodarczego w regionie i dała zatrudnienie kilku tysiącom mieszkańców. Obecnie miasta i wsie powiatu śremskiego, po przeprowadzonej w roku 1999 reformie samorządowej osiągają wymierne efekty oraz w sposób skuteczny realizują cele społeczne, gospodarcze i kulturalne. Powiat śremski składa się z czterech jednostek administracyjnych: miasta i gminy Śrem oraz gmin: Brodnica, Dolsk, Książ Wielkopolski. Cztery gminy obejmują łącznie obszar o powierzchni 574,41 km² - zamieszkiwany przez 60 727 osób. Łącznie w powiecie jest 122 miejscowości wiejskich. Gminy powiatu śremskiego zrzeszone są obecnie w Unii Gospodarczej Regionu Śremskiego.

Mapa Powiatu Śremskiego*Mapa powiatu śremskiego*

Powiat śremski położony jest w centralnej części województwa wielkopolskiego. Graniczy on z powiatami: gostyńskim, jarocińskim, kościańskim, poznańskim i średzkim.

W skład powiatu wchodzi cztery gminy: Brodnica, Dolsk, Książ Wielkopolski i Śrem. Śrem jest stolicą powiatu, jak również centrum administracyjnym, usługowym, handlowym, przemysłowym, kulturalnym i oświatowym całego regionu. Powiat śremski znajduje się w odległości 42 km od aglomeracji województwa wielkopolskiego - Poznania.

2. GMINA ŚREM - INFORMACJE PODSTAWOWE

Dzieje obszaru zajmowanego przez gminę związane są z dziejami całej Wielkopolski. Najstarsze pozostałości osadnictwa społeczno-gospodarczego, które odkryto na Helenkach pochodzą sprzed ok. 4 tys. lat. Wyraźne są także ślady dominacji rzymskiej na Ziemi Śremskiej, które odnalezione zostały w Nochowiu, Mechlinie i Szymanowie, co niewątpliwie jest dowodem istnienia na tych terenach trasy, która łączyła Rzym z Bałtykiem. Ponadto odkryto także wiele pozostałości osadnictwa z okresu kultury łużyckiej (700-400 lat p.n.e.) oraz z okresu kultury przeworskiej (100-400 r.). Większość dzisiejszych miejscowości powstała w czasie zamieszkiwania tych ziem przez plemiona słowiańskie i wczesnopolskie. W większości przypadków wsie były prywatnymi własnościami bądź należały do opactw klasztornych. Do najstarszych wsi Ziemi Śremskiej należą wieś Mechlin, o której wzmiankuje się już w 1211 roku oraz Dalewo i Wyrzeka, które pojawiają się w dokumentach w 1230 roku. W XIII wieku powstała również wieś Psarskie, której nazwę wymienia się po raz

pierwszy w dokumentach w 1279 r. oraz wieś Nochowo z 1292 r. W XIV wieku pojawiły się wsie Błociszewo, Kadzewo, Krzyżanowo, Mórka i Zbrudzewo. Na wiek XV datuje się pojawienie się wsi Dobczyn.

Przez stulecia rozległe obszary Ziemi Śremskiej były terenem prowadzonych wypraw i działań wojennych. Okres największego rozkwitu przypadł na wiek XIV, wówczas między innymi miasto zakupiło wieś Zbrudzewo, wybudowało ratusz oraz kościoły: famy pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny i szpitalny pod wezwaniem Św. Ducha. Załamanie przyszło w XVII wieku wraz z wojnami religijnymi. Po rozbiorach Królestwa Polskiego miasto Śrem wraz z miejscowościami przyległymi znalazło się pod panowaniem Królestwa Prus i uzyskało status miasta powiatowego, co przyczyniło się w dużej mierze do rozwoju gospodarczego. Mimo postępującej germanizacji Śrem nie stracił polskiego charakteru. W II połowie XIX wieku dzięki działalności i udzielanym kredytom przez Bank Spółdzielczy powstały pierwsze zakłady przemysłowe oraz nastąpił rozwój transportu.

W okresie międzywojnia powstały nowe zakłady. Największym zakładem była fabryka maszyn rolniczych i powozów Franciszka Malinowskiego. Po wojnie Śrem i okolice stanowiły nadal ośrodek o charakterze handlowym.

Obecnie Ziemia Śremska zapewnia dogodne warunki dla inwestorów, turystów i samych mieszkańców. Ulokowały tu swoją działalność zarówno przedsiębiorstwa polskie jak i zagraniczne. Miasto Śrem – siedziba władz gminy – pojawia się po raz pierwszy w bulli gnieźnieńskiej papieża Innocentego II w 1136 roku. Prawa miejskie Śrem otrzymał w 1253 roku, nadane zostały mu przez książąt Bolesława Pobożnego i Przemysława I.

Średniowieczny rodowód mają także inne wsie terenu gminy. Od zakończenia II wojny światowej Śrem nadal odgrywa znaczącą rolę miasta usługowego. Obecnie jest centralnym ośrodkiem przemysłowym i kulturalnym na terenie powiatu śremskiego.

W roku 1972 roku Śrem uzyskał status miasta średniego. Obecnie liczy niecałe 30 tysięcy mieszkańców i jest jednym z najszybciej rozwijających się miast województwa wielkopolskiego. Gmina Śrem usytuowana jest w zachodniej części Polski, w województwie wielkopolskim – 42 km od Poznania, nad rzeką Wartą.

Jest jedną z czterech gmin powiatu śremskiego. Od północnego-zachodu sąsiaduje ona z gminą Brodnica, od wschodu z gminą Książ Wielkopolski i od południa z gminą Dolsk.

Na terenie Gminy znajdują się 33 sołectwa: Binkowo, Borgowo, Bodzyniewo, Błociszewo, **Dalewo**, Dobczyn, Dąbrowa, Gaj, Góra, Grodzewo, Grzymysław, Kadzewo, Kaleje, Krzyżanowo, Kawcze, Luciny, Łęg, Marianowo, Mechlin, Mórka, Nochowo, Nieslabin, Olsza-Bystrzek, Ostrowo, Orkowo, Pełczyn, Psarskie, Pysząca, Sosnowiec, Szymanowo, Wirginowo, Wyrzeka, Zbrudzewo.

3. CHARAKTERYSTYKA SOŁECTWA

Położenie

Dalewo – wieś w województwie wielkopolskim, w powiecie śremskim, w gminie Śrem. Położona jest na Pojezierzu Krzywińskim, nad zachodnim brzegiem jeziora móreckiego. Większość zabudowań mieści się wzdłuż drogi do Mełpina oraz przy bezimiennych ulicach dochodzących. Przez wieś przebiega również droga wojewódzka Leszno – Września, około 10 km od centrum Śremu.

Sołectwo:	Dalewo
Gmina:	Śrem
Powiat:	Śrem
Liczba ludności:	400 osób stałych 10 osób czasowych (stan ludności na dzień 30 września 2015 r.)

Położenie Dalewa

Podstawowe dane**Powierzchnia:**

POLSKA	312,679 km ²
Województwo Wielkopolskie	29 826,51 km ²
Powiat Śremski	574,41 km ²
Gmina Śrem	206,19 km ²
Sołectwo Dalewo	8,24 km ²

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

Liczba ludności:

POLSKA	38 538 447
Województwo Wielkopolskie	3 455 477
Powiat Śremski	60 727
Gmina Śrem	41 378
Sołectwo Dalewo	410

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

Ważniejsze drogi

Przez Dalewo przebiega droga wojewódzka 432, droga powiatowa nr 4068 oraz istnieje sieć dróg lokalnych, łącząca poszczególne zabudowania miejscowości, utwardzonych w części wsi. Pozostałe drogi są drogami gruntowymi.

Instytucje

Na terenie sołectwa Dalewo znajduje się świetlica wiejska, gdzie odbywają się zebrania wiejskie i uroczystości okolicznościowe.

Działalność kulturalna i sportowa

Działa stowarzyszenie sportowe – piłkarskie – złożone z uczniów szkoły podstawowej, uczestniczące w turniejach szkół wiejskich. Działa również Koło Gospodyń Wiejskich i Ochotnicza Straż Pożarna.

- Koło Gospodyń Wiejskich w Dalewie – założone w roku 1963, w roku 2013 obchodziło 50-lecie istnienia. Obecnie Koło tworzy 46 członkiń i 8 członkiń honorowych, które ukończyły 75 rok życia.

Działalność Koła polega na organizowaniu wycieczek do Częstochowy oraz Lichenia, jak i wyjazdów do kina. Bierze czynny udział przy organizacji imprez takich jak dożynki, czy zabawy towarzyskie organizowane przez Radę Sołecką. Organizuje również spotkania członkiń przy kawie.

- Ochotnicza Straż Pożarna w Dalewie – została założona w 1930 roku, jej siedzibą jest miejscowość Dalewo. Terenem działania jednostki jest miejscowość będąca jej siedzibą, miejscowości położone w gminie Śrem oraz w rejonie wzajemnej pomocy. Jednostka posiada 60 członków, w tym 46 członków zwyczajnych (czynnych członków 20 osób) i 14 członków honorowych. Działalność OSP opiera się na pracy społecznej jej członków.

Celem i zadaniem OSP jest działanie na rzecz poprawy bezpieczeństwa ludności oraz realizacja funkcji publicznych i usług społecznych, a w szczególności:

- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom i innym zagrożeniom,
- udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęskach żywiołowych,
- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz o sposobach ochrony przed nimi,
- działania na rzecz ochrony środowiska,
- działanie na rzecz odnowy i rozwoju obszarów wiejskich, aktywizacja ludności wiejskiej,
- poprawa jakości standardów życia na terenach wiejskich.

Przedmiotem działalności jednostki jest w szczególności:

- udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych,
- udział w szkoleniach, zawodach sportowo-pożarniczych,
- prowadzenie szkoleń doskonalących dla czynnych członków,
- realizacja funkcji publicznych i usług społecznych,
- podejmowanie starań o pozyskiwanie finansowych środków publicznych na przedsięwzięcia realizujące cele i zadania OSP,
- prowadzenie prac prewencyjnych.

Jednostka OSP w Dalewie bierze również udział w zawodach pożarniczych. W roku 2020 OSP Dalewo będzie obchodziło 90-lecie istnienia jednostki.

Organizacje

Działa stowarzyszenie sportowe KS Adalbertus Dalewo.

- KS Adalbertus Dalewo (Stowarzyszenie na rzecz Kultury Fizycznej i Sportu „Adalbertus”) – powstał w 2007 roku z myślą o szkoleniu dzieci (chłopców) w zakresie piłki nożnej. Początkowo grupa liczyła 14-18 osób (chłopcy rocznik 1995-1998), ale z czasem do klubu zaczęli napływać coraz to młodszy adeptci. Pierwsze lata to głównie treningi i udział w turniejach wiejskich. Nasi piłkarze dwukrotnie (2008-

2009) mieli okazję brać także udział w największym turnieju piłkarskim w Polsce dla dzieci – REMES CUP w Opalenicy. Po dwóch latach treningów zgłoszono zespół trampkarzy do rozgrywek WZPN. W roku 2011 chłopcy rocznik 1996-1998 odnieśli sukces zdobywając mistrzostwo swojej grupy w rundzie wiosennej. Od sezonu 2012/2013 klub reprezentowały w rozgrywkach ligowych już dwa zespoły. Po sezonie 2014/2015 chłopcy, którzy ukończyli wiek juniora młodszego na mocy porozumienia z Wartą Śrem przeszli do juniorów starszych Warty, a Adalbertus w lidze reprezentowali trampkarze (2001-2002) i młodzicy (2003-2005). Wychowankowie Adalbertusa Dalewo reprezentują dziś barwy drużyn seniorskich Warty Śrem (Warta I Śrem – klasa okręgowa, Warta II Śrem – B-klasa). Ponadto reprezentują barwy A-klasowego Zawiszy Dolsk. Aktualnie w klubie trenuje ponad 30 chłopców, którzy biorą udział w rozgrywkach WZPN w kategorii trampkarz (2001-2003) oraz młodzik (2004-2006). Ponadto przy klubie funkcjonuje grupa czeerleaderek, a więc tancerek, którą prowadzi Agata Tymel. Grupa ponad 20 dziewcząt występuje podczas spotkań, czy innych okazji, jak bale, maratony, imprezy okolicznościowe. Klub co roku organizuje także bale andrzejkowe i karnawałowe. Od trzech lat w lipcu Adalbertus organizuje także imprezę pod hasłem „Wielkie Granie w Dalewie”.

Już sam fakt, że w tak małej wiosce mamy boisko i zespoły grające w rozgrywkach WZPN jest dużym sukcesem. Dla członków najważniejsza jest radość z gry w piłkę, aktywne spędzanie czasu wolnego od szkoły, a przede wszystkim wychowywanie poprzez sport.

Położenie komunikacyjne

Wieś jest bardzo dobrze położona pod względem ważniejszych szlaków komunikacyjnych. Istnieje dogodne połączenie ze stolicą Gminy i Powiatu – Śremem. Dostępność mieszkańców Dalewa do środków komunikacji publicznej – komunikacji gminy Śrem i PKS jest średnio zadowalająca. Większość mieszkańców dorosłych posiada własne środki transportu, dlatego nie mają problemów z komunikacją. Dla dzieci uczących się w Zespole Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Nochowie zorganizowane są dowozy.

Gospodarka

W Dalewie znajduje się kilkanaście gospodarstw rolnych, w tym kilka mieszanych, gdzie część domowników pracuje poza gospodarstwem. Pozostali mieszkańcy pracują poza Dalewem lub prowadzą prywatną działalność usługową. Na terenie wsi Dalewo zarejestrowano także kilka podmiotów gospodarczych:

- H&Z Jankowscy – krajowe i międzynarodowe usługi autokarowe,
- PPHU Ewa Dłużak – sprzedaż hurtowa owoców i warzyw,
- Zakład murarski – roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
- Usługi stolarsko-ślusarskie – produkcja mebli biurowych i sklepowych.

Historia

Dalewo założone zostało prawdopodobnie na przełomie XI i XII wieku, kiedy podlegało setnikowi z miejscowości Kuskowo. Około roku 1230 po raz pierwszy nazwę wsi wymieniono w dokumencie, jaki miał wydać Władysław III Laskonogi. Przez wieki wchodziła ona w skład majątku Benedyktynów z Lubinia. W okresie Wielkiego Księstwa Poznańskiego (1815-1848) miejscowość wzmiankowana jako Dalewo należała do wsi większych w ówczesnym pruskim powiecie Kosten rejencji poznańskiej. Dalewo należało do majątku Jerka, którego właścicielem był wówczas (1846) rząd pruski w Berlinie. Według spisu urzędowego z 1837 roku Dalewo liczyło 292 mieszkańców, którzy zamieszkiwali 32 domostw. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa poznańskiego.

Współczesne zdjęcie Dalewa „z lotu ptaka” (źródło: Urząd Miejski w Śremie)

Zabytki i miejsca warte zobaczenia

Zabytkiem prawnie chronionym jest Gotycki kościół św. Wojciecha z początku XIV wieku (przebudowany w XVII wieku). Budowla jest jednonawowa z węższym prezbiterium, przykryta dwuspadowym dachem, który wieńczy wieżyczka z żelazną chorągiewką z datą 1699 i literami LC. We wnętrzu znajduje się barokowy ołtarz sprzed roku 1610, a na nim obraz Adoracji Matki Boskiej z Dzieciątkiem przez świętego Stanisława i świętego Wojciecha z roku 1687. Po bokach znajdują się drewniane figury św. Jana Ewangelisty i św. Mateusza. Nad prezbiterium widnieją freski przedstawiające patronów kościoła z roku 1613. W barokowych ołtarzach bocznych są figury Chrystusa Króla i św. Jana Nepomucena.

Gotycki kościół św. Wojciecha z początku XIV wieku(źródło: internet)

Gotycki kościół św. Wojciecha z początku XIV wieku(źródło: internet)

Gotycki kościół św. Wojciecha z początku XIV wieku(źródło: internet)

Gotycki kościół św. Wojciecha z początku XIV wieku(źródło: internet)

Cegły na gotyckim kościele św. Wojciecha z początku XIV wieku(źródło: internet)

Na zewnątrz znajduje się tablica ks. Piotra Wawrzyniaka z roku 1981 oraz trzy inne tablice poświęcone poległym w wojnach światowych.

Tablica ks. Piotra Wawrzyniaka z roku 1981 (źródło: internet)

Przy kościele znajduje się drewniana dzwonnica konstrukcji szkieletowej z roku 1878.

Drewniana dzwonnica konstrukcji szkieletowej z roku 1878(źródło: internet)
Pozostałymi obiektami z gminnej ewidencji zabytków są:

- Budynek szkoły z XIX wieku,
- Zabytkowe domy mieszkalne,
- Dwie kapliczki przydrożne takie jak figura Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej z roku 1912 naprzeciw cmentarza parafialnego oraz figura Niepokalanego Serca Matki Boskiej z roku 1955 przy wjeździe do wsi od strony Wyrzeki.

Budynek szkoły z XIX wieku (źródło: internet)

Świątkami przydrożnymi oprócz wymienionych kapliczek są figury Matki Boskiej Różańcowej z roku 1919 w parku plebanii oraz z roku 1980 w przeszklonej niszy wbudowanej w budynek mieszkalny, figura św. Floriana na ścianie budynku Ochotniczej Straży Pożarnej oraz trzy krzyże przydrożne.

Figura Matki Boskiej Różańcowej z roku 1919 w parku plebanii (źródło: internet)

II. ANALIZA ZASOBÓW

Analiza zasobów zawiera wykaz elementów materialnych oraz niematerialnych sołectwa, które mogą być wykorzystane dla rozwoju miejscowości, w działaniach na rzecz jego odnowy.

Rodzaj zasobu

Opis zasobu jakim wieś dysponuje

Środowisko przyrodnicze, położenie

Walory krajobrazu

- Otoczenie atrakcyjne krajobrazowo.

Walory klimatu

- Korzystne warunki klimatyczne dla zamieszkiwania i wypoczynku.

Walory szaty roślinnej, świat zwierzęcy

- Zbiorowiska roślin łąkowych i błotnych przy drodze prowadzącej do Mościszek jak i przy drodze wojewódzkiej prowadzącej do Leszna, Kościana, występują w większości charakterystyczne dla obszarów wiejskich gatunki drzew,
- Wśród zwierząt najczęściej występującymi gatunkami są sarny, jelenie, dziki, zaskrońce, żaby oraz ptactwo lęgowe, które przyciąga w te okolice bliskość jeziora oraz tereny łąkowe. Często spotkać też można bociana, kaczkę, a czasami nawet bobra i zającą, a ze względu na bliskość gospodarstw rolnych również lisa.

Walory szaty roślinnej - park z kwiatami, rannik wiosenny (źródło: internet)

Walory szaty roślinnej – kwiaty przy kościele, rzadko występująca cebulica syberyjska (źródło: internet)

Wody podziemne
i powierzchniowe

- Jezioro Mórka łączące się z Jeziorem Cichowskim.

Drogi, dostępność
komunikacyjna

- Położenie na głównych drogach komunikacyjnych,
- Droga przez (obok) Dalewa znajduje się na trasie drogi wojewódzkiej biegnącej z Poznania do Leszna, niestety bez wydzielonego pasa dla pieszych i rowerzystów,
- Droga do Mórki prowadząca przez wioskę,
- Drogi lokalne w znacznej części gruntowe o złym stanie technicznym,
- Wąska droga oraz brak szerokiego pobocza, którym

- mogliby poruszać się piesi, rowerzyści, oraz matki z wózkami dziecięcymi,
- Główna droga przez wieś to droga asfaltowa wspólna dla większości użytkowników: kierowców samochodów, rowerzystów oraz pieszych, w tym dzieci,
- Lokalizacja Dalewa sprawia, że natężenie ruchu w ostatnich latach znacznie wzrosło i rodzi obawy mieszkańców o bezpieczeństwo.

Sąsiedztwo

- Bliskość Śremu, Poznania, Leszna i Kościana,
- Układ komunikacji tranzytowej zapewnia swobodny rozwój przestrzenny miejscowości.

Środowisko kulturowe

Walory architektury wiejskiej, zabytki

- Gotycki kościół św. Wojciecha z początku XIV w.,
- Barokowy ołtarz sprzed 1610 roku,
- Obrazy Adoracji Matki Boskiej z Dzieciątkiem przez św. Stanisława i św. Wojciecha z 1687 r.,
- Drewniane figury św. Jana Ewangelisty i św. Mateusza,
- Freski przedstawiające patronów kościoła z 1613 r.,
- Barokowe ołtarze boczne,
- Figury Chrystusa Króla i św. Jana Nepomucena,
- Tablica ks. Piotra Wawrzyniaka z 1981 r.,
- Drewniana dzwonnica z 1878 r.,
- Budynek szkoły z XIX w.,
- Zabytkowe domy,
- Dwie kapliczki przydrożne z 1912 i 1955 r.,
- Figury Matki Boskiej Różańcowej z 1919 r.,
- Figura św. Floriana,
- Trzy krzyże przydrożne.

Walory ukształtowania przestrzeni publicznej

- Brak zorganizowanej i uporządkowanej przestrzeni publicznej służącej mieszkańcom w różnym wieku.

Osobliwości i tradycje

- Do szczególnych tradycji religijnych należy organizowanie nabożeństwa „Majowe”.

Obiekty i tereny

Miejsca tradycyjnych spotkań, plac i miejsca publiczne

- Świetlica wiejska.

Miejsca sportu i rekreacji

- Boisko sportowe,
- Plac zabaw.

Szlaki turystyczne, ścieżki dydaktyczne

- Przez tereny wsi przebiegają szlaki rowerowe i piesze:
Szlak żółty „Śladami Ks. P. Wawrzyniaka”
(Śrem-Nochówko-Bodzyniewo-Dalewo-Nochowo-
Śrem).

Inne

- Wieś wyposażona jest w sieć wodociągowo-
kanalizacyjną.

Gospodarka, rolnictwo

Miejsca pracy

- Praca w rolnictwie kilkanaście gospodarstw rolnych,
w tym kilka mieszanych, gdzie część domowników
pracuje poza gospodarstwem,
- Kilkanaście zakładów przemysłowych i usługowych,
- Duża część mieszkańców pracuje poza Dalewem.

Miejsca noclegowe, hotelowe, gastronomia itp.

- Brak miejsc hotelowych i gastronomicznych,
- W Dalewie znajduje się budynek komunalny.

Mieszkańcy, kapitał społeczny

Autorytety, znane postacie we wsi

- Ks. Marian Cynka – były Proboszcz parafii Dalewo.
Zaprojektował witraże na fasadzie kościoła świętej
Trójcy w Poznaniu.
- Ks. Piotr Wawrzyniak-wielkopolski działacz społeczny,
światowy i gospodarczy, patron Związku Spółek
Zarobkowych i Gospodarczych. Rodzinna parafia
Dalewo.

Inne

- Znaczną część mieszkańców stanowią rodowici

- gospodarze wraz z młodszym pokoleniem, które zdecydowało się pozostać i założyć tu swoje rodziny,
- Ludność słabo zintegrowaną z gminą i obszarami wiejskimi, ale o korzystnej strukturze wiekowej (młoda), dość zamożna, o odmiennych od wiejskich wzorcach spędzania czasu, silnie związana z śremskim rynkiem pracy (i nie tylko) i śremską ofertą usługową,
 - Mieszkańcy są zainteresowani rozwojem wsi.

Opis, charakterystyka i ocena obszarów związanych z kształtowaniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców

Charakter wsi Dalewo można ogólnie nazwać specyficznym. Podział wsi na część gospodarską i tak zwany majątek spowodował brak współpracy i konsolidacji.

W miejscowości Dalewo znajdują się obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców (boisko).

III. ANALIZA SWOT- DIAGNOZA MOŻLIWOŚCI ROZWOJOWYCH MIEJSCOWOŚCI

Przeprowadzenie tzw. analizy SWOT jest jednym z czynników umożliwiających podjęcie prawidłowej decyzji na podstawie posiadanych informacji. Umożliwia usystematyzowanie danych dotyczących projektu i podpowiada kierunki rozwiązań. Przeprowadzenie jej jest niezbędne do prawidłowej oceny sytuacji.

Mocne strony to:

- Wzrastająca liczba mieszkańców.
- Wzrost przedsiębiorstw prywatnych.
- Bliskość Śremu – około 10 km.
- Lokalizacja wsi przy jeziorze Mórka.
- Zaplecze socjalno-lokalne dla organizacji imprez wiejskich.
- Brak przemysłu zanieczyszczającego środowisko przyrodnicze.

Słabe strony to:

- Generalnym problemem jest brak bezpieczeństwa i ograniczenia spowodowane brakiem odpowiedniej infrastruktury dla komunikacji pieszych i rowerzystów.
- Brak chodnika lub ścieżki utrudnia integrację mieszkańców wsi.
- Brak oświetlenia, w tym w miejscach szczególnie niebezpiecznych.
- Występująca izolacja poszczególnych części Dalewa.
- Zły stan istniejących dróg gruntowych.

- Zauważalny podział społeczności Dalewa.

Szanse:

- Wykorzystanie zewnętrznego wsparcia finansowego, w tym unijnego.
- Stworzenie oferty rozrywkowej i kulturalnej.
- Dostępność obiektów dla wszystkich mieszkańców.
- Poprawa bezpieczeństwa w komunikacji.
- Napływ ludności z zewnątrz ze wzrastającymi wymogami w zakresie kultury i rozrywki.

Zagrożenia:

- Niewystarczające fundusze na dalszy rozwój infrastruktury technicznej i kulturalnej.
- Brak stabilności w polityce wspierania rozwoju obszarów wiejskich i gospodarki.
- Zauważalna w chwili obecnej mała aktywność środowiska w tworzeniu koncepcji rozwoju wsi.
- Wzrost natężenia ruchu na drogach, tym samym wzrost liczby „wariatów” drogowych przejeżdżających przez wieś.

Nasza wizja

Dalewo będzie:

- **Nowoczesne, bezpieczne i wygodne** – z dobrymi drogami, chodnikami, oświetlonymi ulicami, bezpiecznymi przejściami.
- **Zadbane, czyste, ekologiczne** – z dobrze zagospodarowanymi terenami publicznymi, zielenią.
- **Zintegrowane, z nowoczesną społecznością, wykształconą, zaangażowaną w życie i rozwój sołectwa.**

IV. PLANOWANE INWESTYCJE

Zapisy zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Dalewo spełniają warunki zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy tj. strategią Rozwoju Gminy oraz wieloletnim planem inwestycyjnym gminy. Zadania określone w POM są wewnętrznie zgodne i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu.

Opis zadań do realizacji

1. Budowa altany wiejskiej na boisku.
2. Dokumentacja techniczna drogi dojazdowej wraz z chodnikiem do działek od nr 2 do 12 przy działkach nr 229/1 do 230/1.
3. Utwardzenie 200 m² boiska (z przeznaczeniem na parkiet taneczny).
4. Siłownia zewnętrzna.
5. Amfiteatr na boisku.
6. Wyposażenie świetlicy wiejskiej w sprzęt rekreacyjno-sportowy (bilard, piłkarzyki itp.).
7. Coroczne festyny.
8. Zagospodarowanie terenu zieleni po wykonaniu projektu.
9. Budowa drogi gminnej.

**Harmonogram i kosztorys realizacji przedsięwzięć w ramach
Planu Odnowy Miejscowości Dalewo**

Nazwa projektu	Przewidywany termin realizacji	Szacunkowy koszt [PLN]	Źródła finansowania
Budowa altany z grillem przy boisku	2016	25.000	Fundusz Sołecki Gmina Śrem
Dokumentacja techniczna drogi dojazdowej wraz do posesji od nr 2 do 12 przy działkach nr 229/1 do 230/1	2016 – 2018	kosztorys: 10.000 – 20.000 chodnik: 200 m – 50.000	Gmina Śrem Fundusze Unijne
Utwardzenie 200 m ² boiska	2016 – 2017	25.000	Gmina Śrem Fundusze Unijne
Siłownia zewnętrzna	2017 – 2019	50.000	Gmina Śrem Fundusze Unijne
Wyposażenie świetlicy wiejskiej	2018 – 2019	10.000	Gmina Śrem Fundusze Unijne
Festyny	2017 – 2019	10.000	Gmina Śrem Fundusze Unijne
Amfiteatr na boisku	2018 – 2020	30.000	Gmina Śrem Fundusze Unijne
Zagospodarowanie terenu zieleni po zakończeniu projektu	2019 – 2020	10.000	Gmina Śrem Fundusze Unijne
Budowa drogi gminnej w projekcie	2016 – 2020	2 mln	Gmina Śrem Fundusze Unijne

Podsumowanie

Najmocniejszą stroną Dalewa jest wysoki wskaźnik osób młodych. Dodatkowo – możliwość pozyskania finansowych środków z funduszy Unii Europejskiej.

V. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA, ORAZ OCENY

1. SYSTEM WDRAŻANIA

System wdrażania Planu Odnowy Miejscowości jest realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia. Korzystanie ze środków własnych, jak i środków unijnych wymusza konieczność sprostania wielu wymogom formalnym określonym w odrębnych przepisach.

Instytucja Zarządzająca Planem Odnowy Miejscowości:

Rolę Instytucji Zarządzającej będzie pełnił Sołtys i Lider grupy odnowy wsi.

Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- Ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Planu,
- Zapewnienie zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- Zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- Zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- Przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania Planu, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- Dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

2. SPOSOBY MONITOROWANIA I OCENY PLANU

Znaczenie priorytetowe w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Planu Odnowy Miejscowości posiada Rada Miejska w Śremie. Instytucja Zarządzająca współpracuje z Burmistrzem, Zastępcą Burmistrza, Sekretarzem i Skarbnikiem, których główną rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia spóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

3. METODY OCENY PLANU

Skuteczność Planu Odnowy Miejscowości będzie poddawana bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Burmistrza, Sołtysa i Lidera grupy odnowy wsi.

Przewodnicząca Rady

Katarzyna Sarnowska

Uzasadnienie
UCHWAŁY NR 181/XVIII/2016
RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE

z dnia 25 lutego 2016 r.

**w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Dalewo na
lata 2016-2020**

Opracowanie Planu Odnowy Miejscowości jest jednym z warunków uczestnictwa w ramach programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020”, który jest finansowany ze środków budżetu województwa wielkopolskiego. Program jest instrumentem realizacji „Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku”.

Program ma na celu aktywizowanie środowisk wiejskich i dofinansowanie najlepszych pomysłów na rozwój małych społeczności wiejskich. W ramach programu wspierane są zarówno niewielkie przedsięwzięcia inwestycyjne, przyczyniające się do zagospodarowania przestrzeni publicznej na wsi jak i nieinwestycyjne, których celem jest integracja społeczności wiejskiej.

Sołectwa, które opracowały i konsekwentnie wdrażają Plan Odnowy Miejscowości będą mogły uczestniczyć w konkursach organizowanych w ramach programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020”.

W celu możliwości wnioskowania o dotację na realizację planowanych zadań podjęcie uchwały należy uznać za uzasadnione.

Przewodnicząca Rady

Katarzyna Sarnowska